

PERSTORPS
KOMMUN

Perstorps kommun

Kommunens plan för räddningsinsatser

Vid verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningens högre
kravnivå

2018-09-10

Innehållsförteckning

1. Bakgrund och syfte med planen.....	2
2. Verksamheter	2
2.1 BI-QEM Resins AB.....	2
2.2 Celanese Production Sweden AB	3
2.3 Perstorp Specialty Chemicals AB	3
3. Information om hur kommunens räddningstjänst organiseras vid en allvarlig kemikalieolycka ...	4
3.1 Samordning	4
4. Redogörelse av hur kommunens räddningstjänst larmas vid en allvarlig kemikalieolycka	5
5. Vilka personella och materiella resurser som behövs och hur dessa ska samordnas vid en allvarlig kemikalieolycka.....	5
5.1 Resurser.....	5
5.2 Samverkan	5
6. Hur räddningsinsatser ska genomföras, både inom och utanför verksamhetens område, vid en allvarlig kemikalieolycka.....	7
7. Redogörelse av hur allmänheten, närliggande verksamheter, och andra verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, ska vidta i händelse av en sådan olycka.	8
8. Vilka åtgärder som allmänheten, närliggande verksamheter, samt verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, ska vidta vid händelse av sådan olycka.....	9
9. Uppgifter om hur underrättelser till berörd myndighet i annan stat ska lämnas enligt 6 kap. 10§ tredje stycket lagen (2003:778) om skydd mot olyckor	9

1. Bakgrund och syfte med planen

Kommunen ska enligt 3 kap 6§ Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor (FSO) upprätta en plan för räddningsinsatser för verksamheter som tillhör den högre kravnivån enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Innehåll och information i denna plan stämmer överens med de krav som återfinns i MSBFS 2015:8, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och rubrikerna utgår från de punkter som återfinns i bilaga 2.

I Perstorps kommun finns följande verksamheter (högre kravnivån) som omfattas av kravet:

- BI-QEM Resins AB
- Celanese Production Sweden AB
- Perstorp Specialty Chemicals AB

Kommunens plan för räddningsinsatser vid Sevesoverksamheter ska uppdateras vart tredje år eller tidigare om väsentliga förändringar gjorts. I samband med att kommunen upprättar eller förnyar planen ska allmänheten på lämpligt sätt ges möjlighet att lämna synpunkter på planen (3kap 6§ FSO).

Förändring sedan tidigare plan är att ett företag, Praxair Sverige AB (tidigare Yara Praxair Produksjon AS), inte längre omfattas av den högre kravnivån och att Chemiplastica Resins AB numera heter BI-QEM Resins AB.

Planen bygger på verksamheternas säkerhetsrapporter inklusive de interna planerna för räddningsinsatser samt samråd med verksamhetsutövarna.

2. Verksamheter

Verksamheterna som omfattas av högre kravnivån (Sevesolagstiftningen) är samtliga belägna inom Perstorp Industriparks område. Inom området finns även verksamheter som omfattas av lägre kravnivån (Sevesolagstiftningen) och 2 kap 4§ Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (farlig verksamhet).

I Perstorps kommuns översiktsplan har riskområdena kring verksamheterna i denna plan tagits med och verksamheterna deltagit vid framtagningen. Riskobjekt och skyddsobjekt har identifierat i den översiktliga riksinventeringen. Avstånd har valts som utgångspunkt och angreppssätt för riskreduktion.

2.1 BI-QEM Resins AB

Säkerhetsrapport reviderad 2018-05-29, Intern plan för räddningsinsatser rev 2018-05-29

BI-QEM Resins AB huvudsakliga verksamhet är tillverkning av organiska kemikalier med inriktning på bindemedelssystem som huvudsakligen används inom verkstads- och byggindustri. Bindemedelssystemen kan indelas i huvudgrupperna fenolharts (resoler och novolacker) aminoharts, melamin samt ureaharts.

Typiska användningsområden för härdplastbindemedel är impregnering (papper, glasfiber, textil etc.), slipmaterial, isolerull, gjutformar, skummade produkter, plywood, spånskivor, eldfast tegel, betongtillsatsmedel mm.

Basråvaror inom BI-QEM Resins verksamhet är främst fenol, formalin, melamin, urea, och lösningsmedel. Råvaror transporteras till bolaget med tankbil eller järnvägsvagn och lossas till

invallade lagringscisterner. Råvaror som levereras som styckegods lossas och lagras i särskilda lagerbyggnader.

Utlastning av färdiga produkter sker till tankbil eller som styckegods och därefter sker vidare transport på lastbil.

Exempel på allvarliga kemikalieolyckor:

- Runaway-reaktion Skenande process i fabriken
- Brand/Explosion Brand/Explosion. Brand i cisternpark
- Gasmoln Utsläpp av fenol, formaldehyd och lösningsmedel
- Utsläpp mark/vatten Utsläpp av råvaror som transporteras i emballage utanför invallat område samt vid lastning av produkt direkt till tankbil inom ej invallat område.

BI-QEM Resins AB är den största bidragsgivaren till Industriparkens totala risk avseende utsläpp till luft vid några av de scenarier som tagits fram för Industriparken., både avseende internt på Industriparken och utanför området.

I samband med brand finns risk för att intilliggande fabriker och kontor kan påverkas och ev. skadas. Brandrök kan påverka delar av industriområdet och även närliggande bostadsområde.

2.2 Celanese Production Sweden AB

Säkerhetsrapport reviderad 2016-05-27, Intern plan för räddningsinsatser rev 2017-05-10

Celanese Production Sweden AB är en tillverkare av miljöanpassade, vattenbaserade bindemedel för bl a färg-, lim-, pappers-, textil- och non-wovenindustrin.

Processen är polymerisation av vinylacetat och övriga råvaror i reaktor. Råvarorna är i huvudsak eten, vinylklorid, vinylacetat, akrylater, styren, tensider och polyvinylalkohol. Råvarorna levereras i tankbil, tankcontainer, järnvägstankvagn eller som styckegods. Utlastning av färdiga produkter sker via tankbil eller som styckegods.

Exempel på allvarliga kemikalieolyckor:

- Brand/Explosion Brand/BLEVE/gasmolnsexplosion vid lossning, lagring och hantering av brandfarlig vara.
- Gasmoln Utsläpp av vinylacetat, vinylklorid och eten till atmosfären.
- Vatten Utsläpp av kemikalier till recipienten Ybbarpsån.

Celanese är en måttlig bidragsgivare till den totala risken för Industriparken.

2.3 Perstorp Specialty Chemicals AB

Säkerhetsrapport reviderad 2016-05-31, Intern plan för räddningsinsatser rev 2017-12-28.

Perstorp Specialty Chemicals AB tillverkar polyoler och specialpolyoler, formiat, organiska syror och formalin. Produkterna distribueras till kunder över hela världen för slutapplikationer såsom ytbeläggningar, hartser, avsningsmedel och foder.

Perstorp Specialty Chemicals AB omfattar Pentafabrik, TMP-fabrik, NEO-fabrik, Allyeterfabrik, MP-anläggning, Myrsyrafabrik, Perstorp Pharma, Formalinfabriker, Ångcentral och Avloppsreningsverk.

Exempel på allvarliga kemikalieolyckor:

- Haveri på reaktor Tryckkärlet sprängs med åtföljande kraftiga tryckvågor i omgivningen samt splitter och sannolikt flashbrand.
- Brand/Explosion Brand/BLEVE/gasmolnsexplosion vid lossning, lagring och hantering av brandfarlig vara. Dammexplosion
- Gasmoln Utsläpp av allylklorid, kondenserad ammoniak till atmosfären.
- Vatten Utsläpp av kemikalier till recipienten Ybbarsån.

Perstorp Specialty Chemicals AB bidrar ganska måttligt till den totala risken för Industriparken.

3. Information om hur kommunens räddningstjänst organiseras vid en allvarlig kemikalieolycka

Perstorps kommuns räddningstjänst består av en deltidsavdelning med heltidsanställda befäl. Samverkansavtal finns med Hässleholms kommuns räddningstjänst och Räddningstjänsten Skåne nordväst, RSNV.

För att påskynda en resursuppbyggnad finns hos SOS Alarm kommunens HT-planer (Händelse typ planer), där operatören larmar resurser enligt uppgjorda planer. Vid en kemikalieolycka med brand, explosion, utsläpp som följd larmas med automatik två stationer och på begäran av insatsledaren regional kemresurs. Dessutom larmas kembefäl inom taktik och teknik. Kembefäl, som är befäl i någon av Skåne kommunernas räddningstjänster, är specialutbildade inom området olycka med farliga ämnen. Genom åren har Perstorps räddningstjänst byggt upp stora materiella resurser för att hantera händelser med farliga ämnen på kemiindustrin i Perstorp. I Perstorp finns en regional och en nationell kemenhet.

Brandstationen i Perstorps kommun är lokaliserad i anslutning till Perstorp Industripark där verksamheterna som omfattas av denna plan är lokaliserade. Samlokaliserade med räddningstjänsten är ambulansen. Ambulansen i Perstorp är specialutbildade i olyckor med farliga ämnen och kommer också att larmas enligt larmplan ovan. På brandstationen kan kommunen eller något av företagen inom Perstorp Industripark lokalisera sin krisledningscentral.

De verksamheter som tas upp i detta dokument har risker som kan generera en allvarlig kemikalieolycka. Om något av dessa scenarier inträffar, blir det med stor sannolikhet en långvarig insats som ställer krav på uthållighet och samverkan.

3.1 Samordning

Vid en kemikalieolycka inom Perstorp Industripark kommer räddningstjänstens operativa stab samarbeta mycket nära berört företags nödlägesorganisation där arbetssätt, lokalisering och gränsdragningar i förväg planerats. Övningar har genomförts och genomförs.

4. Redogörelse av hur kommunens räddningstjänst larmas vid en allvarlig kemikalieolycka

Inom de verksamheter som omfattas av denna plan finns automatiska brandlarmanläggningar kopplade till SOS Alarm som larmar räddningstjänsten enligt uppgjorda larmplaner. Gaslarm kopplade till vakten som larmar vidare till räddningstjänsten, vid två sensorer och hösta larmgräns på gasmätaren går larm direkt till SOS Alarm, vid intryckt gaslarm vid verksamheter där faran finns kan själva starta det interna gaslarmet som samtidigt larmar räddningstjänsten och vakten. Perstorp Industriparks vakt får alla larm och kommunicerar med styrkeledaren i beredskap.

Uttalarmeringen sker digitalt och presenteras på TV-monitor och över utrop i högtalare på brandstationen, deltidspersonalen larmas via sökare med egen uttalarmeringsanordning med Rakel som sekundär utsändare. Fordon och handenheter får larm via Rakelnätet där larmen presenteras i displayerna.

5. Vilka personella och materiella resurser som behövs och hur dessa ska samordnas vid en allvarlig kemikalieolycka

5.1 Resurser

Släck-/räddningsenhet:	Dimensionerade och utrustade att enskilt eller i samverkan med andra enheter släcka bränder, hantera trafikolyckor och mindre kemikalieolyckor samt att hantera andra händelser där ett hjälpbehov finns.
Tankenhet:	Hantera vattenförsörjning samt transport av vatten.
Höjdenhet:	Hantera utrymning/livräddning samt arbete på höjd.
Ledningsenhet:	Samordnar enheterna, utövar operativ ledning och samverkar med andra aktörer.
Första insatsperson:	Styrkeledare som kör mindre räddningsbil och har en anspänning på 90 sekunder.
Regional kemenhet:	Container med utrustning för att hantera större olyckor med farliga ämnen. Innehåller diverse pumputrustning, slangar, skyddsmateriel, uppsamlingskärl och jordningsutrustning.
Stabscontainer	Enklare stabsrum att ha ute på plats, som även är reserv för skånes gemensamma ledningsfordon som är placerat i Höör.
Nationell kemenhet:	Container med utrustning för att hantera större olyckor med farliga ämnen. Innehåller diverse pumputrustning, slangar, skyddsmateriel, uppsamlingskärl och jordningsutrustning.

5.2 Samverkan

För insatser vid verksamheter som berörs av denna plan, finns behov av samverkan med verksamheternas personal med expertkunskap. Det finns personal inom den enskilda verksamheten men även i forma av miljöberedskap och andra verksamheter som handhar den centrala infrastrukturen inom Perstorp Industripark, samt andra berörda underentreprenörer så som vaktbolag. Kontaktuppgifter och uppgifter om hur beredskapen ser ut under årets alla dagar finns framtagna till externa som kan behöva kallas in.

Samverkans avtal om operativ räddningstjänst

Det finns ett avtal om operativ samverkan mellan räddningstjänsterna i nordvästra Skåne, det vill säga Räddningstjänsten Söderåsen, Räddningstjänsten Skåne nordväst (RSNV), Räddningstjänsten Landskrona, Räddningstjänsten Höganäs och Räddningstjänsten Perstorp.

Perstorps kommun har även ett avtal med Hässleholms kommun om operativ samverkan om Räddningstjänst.

SOS Alarm

SOS Alarm tar emot nödsamtal och nödanrop och ser till att utalarmering sker av räddningstjänst, sjukvård och polis. På begäran av räddningsledaren kan SOS aktivera Viktigt Meddelande till Allmänheten – VMA. SOS har även omfattande register med kontaktvägar till myndigheter, företag och nyckelpersoner som kan behövas vid en insats.

Sjukvården/Landstingen

Sjukvården ansvarar för att ta hand om skadade personer. I anslutning till en olycka med många inblandade kommer sjukvårdspersonal få till uppgift att bemanna uppsamlingsplats för skadade. Verksamheten på skadeplatsen leds av en sjukvårdsledare och en medicinskt ansvarig som sköter prioriteringar och medicinska beslut. Till deras hjälp finns ambulanser och sjukvårdsgrupper. Sjukvården kommer att upprätta egna staber efter behov och kan även komma att ingå i räddningstjänstens stab.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB är en central myndighet och har en Tjänsteman i Beredskap (TiB) som kan nås 24 timmar om dygnet. TiB har kontaktvägar till experter och möjlighet att aktivera nationella resurser m.m. De statliga enheterna har utbildad personal för avancerade insatser med utrustning för indikering, sanering och materiell för arbete med farliga ämnen. Närmsta kemenhet finns här i Perstorp. MSB kan även bistå med experthjälp i form av bla kemkoordinatorer. MSB är även samordnare för det avtal som finns med företag som har egen kemberedskap och expertis. Myndigheten är utgivare av RIB – Integrerat beslutsstöd, som är ett informationsinhämtningsprogram vid olyckor med farliga ämnen.

Polismyndigheten

Polisen i Skåne har yttre befäl (Polisinsatschef) som samordnar polisresurserna från ledningsplats i anslutning till olyckan samt vakthavande befäl (VB) som styr resurserna från ledningscentral. Till polisens uppgift vid allvarlig kemikalieolycka hör att upprätta avspärning, ansvara för identifiering och registrering av drabbade personer samt i vissa fall ansvara för att utrymning genomförs.

Försvarmakten

Försvarmakten kan vid allvarlig kemikalieolycka bistå med personal, sanerings- och indikeringsresurser. Försvarmaktens personal kan hjälpa till med utrymnings- och evakueringsarbetet samt med logistik och underhåll.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Skåne län har en TiB som via SOS Alarm kan nås 24 timmar om dygnet. TiB kan aktivera Länsstyrelsens krisledningsgrupp. Det som Länsstyrelsen främst kan bistå med vid allvarlig kemikalieolycka är information, hjälp att samordna regionala resurser och bidra med ökad miljökompetens. Skulle konsekvensen av en olycka bli så omfattande att flera kommuner påverkas, kan Länsstyrelsen ta över ansvaret för all räddningstjänst i den eller de berörda kommunerna. Denna möjlighet är av stor betydelse då en omfattande olycka annars skulle kunna få mycket stor påverkan för den enskilda kommunen, både ekonomisk och beredskapsmässigt.

Släckmedelscentralen (SMC)

De stora bensinbolagen i Sverige äger gemensamt Släckmedelscentralen – SMC AB, som tillhandahåller storskalig mobil släckutrustning med bla pumpar, skumvätska, skumkanoner och brandslangar för att släcka bränder på oljebolagens lagringsdepåer. SMC kan nyttjas som resurs vid allvarliga kemikalieolyckor och omfattande industribränder. Den närmaste depån finns i Malmö.

Stab vid brandstationen i Perstorp

Verksamheterna som omfattas av denna plan har egen nödlägesorganisation som vid behov samlas på brandstationen i Perstorp. Det finns rutiner för hur nödlägesberedskapen initieras, bemannas och hur de olika funktionerna i beredskapen ska arbeta. På plats på brandstationen finns möjlighet för samverkande parter att medverka genom att ha en eller flera representanter på plats. Detta för att så många aktörer som möjligt ska ha samma lägesbild och vara överens om tex prioriteringar och beslut i stort.

Stab Skåne

Stab Skåne är en regional ledningsresurs som aktiveras vid större händelser. Staben är grundbemannad med en stabschef och fyra stabsmedlemmar. Staben lyder under räddningsledaren ute på skadeplatsen.

Kommunikationssystem

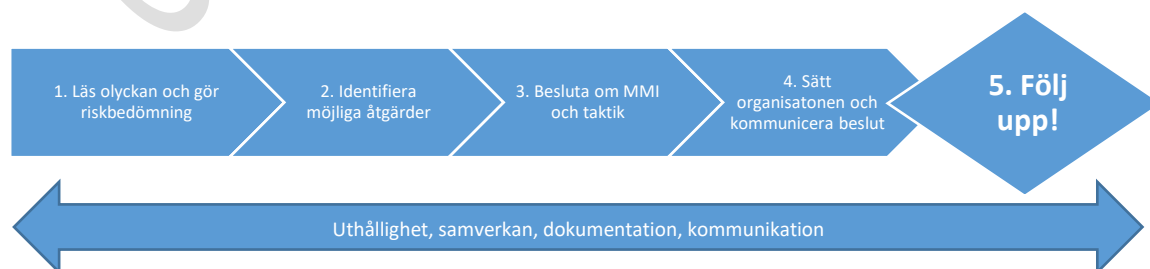
Vid denna typ av händelser finns det ett stort behov av samverkan mellan olika organisationer. För att möjliggöra en effektiv kommunikation används det gemensamma kommunikationssystemet RAKEL av såväl "blåljusmyndigheter" som samverkande aktörer.

6. Hur räddningsinsatser ska genomföras, både inom och utanför verksamhetens område, vid en allvarlig kemikalieolycka

Personalen på verksamheterna i denna plan övas och utbildas för att så fort en olycka upptäcks börja begränsa denna för att sedan lämna över och stötta räddningstjänsten.

Styrkeledaren, som kommer i egen bil med en anspänningstid på 90 sekunder, inleder arbetet efter ledningsmodellen nedan. Oavsett typ av händelse utgår räddningstjänstens personal alltid ifrån en och samma ledningsmodell. Avgörande för vilka åtgärder som kan genomföras är riskbedömningen. Riskbedömningen är central för allt arbete vid en händelse.

Beroende på vindriktning finns det alternativa färdvägar in på de olika verksamhetsområdena.

Ledningsmodellen består av fem steg som genomförs i en logisk följd. Även om grundidén är att man följer de fem stegen från 1 – 5 så måste man ofta "loopa" mellan de olika stegen för att det ständigt framkommer fler faktorer som påverkar olycksförloppet. Utöver de fem stegen finns det ett antal

faktorer som ständigt måste behandlas för att ledningen ska bli så effektiv och ändamålsenlig som möjligt. Dessa kan man ej lägga in i den logiska följderna utan dessa faktorer måste man kontinuerligt ta hänsyn till parallellt med de moment som beskrivs i femstegsmodellen och hamnar därför vid sidan om de fem stegen. Ledningsmodellens olika delar får olika innebörd beroende på olyckans utbredning. Vid en kemikalieolycka beslutas MMI (mål med insats) och val av taktik beroende på händelsen. Hjälpåtgärder vid en kemikalieolycka kan vara till exempel utrymning, inrymning, indikering, tätning av brunnar, nedtvättning av gasmoln, styrning av gasmoln, återkondensering, neutralisering, dispergering, övertäckning, överpumpning eller sanering. Det är riskbedömningen som avgör tillvägagångssättet.

Förstärkande operativa resurser finns att tillgå i grannkommuner samt SMC från Malmö, regional kemiresurs från Berga Helsingborg (förutom den som finns i Perstorp), nationell kemiresurs (finns redan i Perstorp). Planering finns för samverkan, stab, underrättelser till annan myndighet samt varning av allmänhet. Samtidigt som arbete pågår ute på skadeplats etableras en stab på brandstationen.

7. Redogörelse av hur allmänheten, närliggande verksamheter, och andra verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, ska vidta i händelse av en sådan olycka.

Vid allvarliga olyckor och händelser ska allmänheten varnas och informeras. Detta kan göras via Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA). För att uppmärksamma allmänheten på att en olycka inträffat finns utomhuslarm bestående av ljudsändare. Dessa finns utplacerade inom Perstorp Industripark och i Perstorp tätort. Ljudsändarna kan aktiveras av från någon av följande tre platser; SOS Alarm, Perstorps brandstation eller vakt Perstorp Industripark. Allmänheten ska också få information när faran är över. Det finns två nivåer av meddelande; varnings- och informationsmeddelande.

Varningsmeddelande VMA

VMA består av ljudsändare utomhus och meddelande i radio och TV. Meddelandet bör innehålla information om:

- vad som hänt
- vad som utgör det akuta hotet mot liv, hälsa och miljö
- vad människor ska göra för att skydda sig
- vad allmänheten ska göra för att eventuellt underlätta räddningsarbetet

Signalen i utomhuslarmet består av sju sekunder långa ljudstötter med fjorton sekunders paus emellan. VMA kan även sändas via SMS till berörda mobiltelefoner genom SOS Alarm. Efter att ett VMA har sänts kan allmänheten söka vidare information på till exempel Krisinformation.se, informationsnumret 113 13 eller på kommunernas webbplatser.

Informationsmeddelande

Informationsmeddelande sänds utan krav på omedelbarhet, för att förebygga och begränsa skador på människor, egendom eller miljö. Efter att ett informationsmeddelande har sänts kan allmänheten

söka vidare information på till exempel Krisinformation.se, informationsnumret 113 13 eller på kommunernas webbplatser.

Gaslarm inom Perstorp Industripark

För del av verksamhetsområdet som berörs av risk för gas (brandfarlig och/eller giftig) finns gaslarm som varnar kringliggande verksamheter.

8. Vilka åtgärder som allmänheten, närliggande verksamheter, samt verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, ska vidta vid händelse av sådan olycka.

I samarbete med de verksamheter som denna plan berör, samt övriga producerande enheter inom Perstorp Industripark, har Perstorps kommun tagit fram en informationsfolder som beskriver verksamheterna och riskerna samt information om viktigt meddelande till allmänheten (VMA). Denna folder har distribuerats till alla invånare i Perstorps kommun, i informationen uppmanas medborgarna att man noga går igenom innehållet och att alla i familjen vet hur de ska agera vid en händelse.

Vid VMA är de främsta åtgärderna:

- gå inomhus
- stäng fönster, dörrar och ventilation
- lyssna på Sveriges Radio P4

Vid gaslarm är de främsta åtgärderna:

- gå inomhus
- stäng fönster, dörrar och ventilation (berörda områden har automatisk avstängning av ventilation som stängs vid gaslarm)
- information på interna websidor

9. Uppgifter om hur underrättelser till berörd myndighet i annan stat ska lämnas enligt 6 kap. 10§ tredje stycket lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Om en olyckshändelse på någon av de verksamheter som denna plan omfattar skulle kräva åtgärder i annat land än Sverige ska räddningstjänsten omedelbart meddela berörd myndighet i det aktuella landet. Olyckor i Perstorps kommun torde inte få sådana konsekvenser att annan stat berörs.